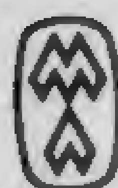
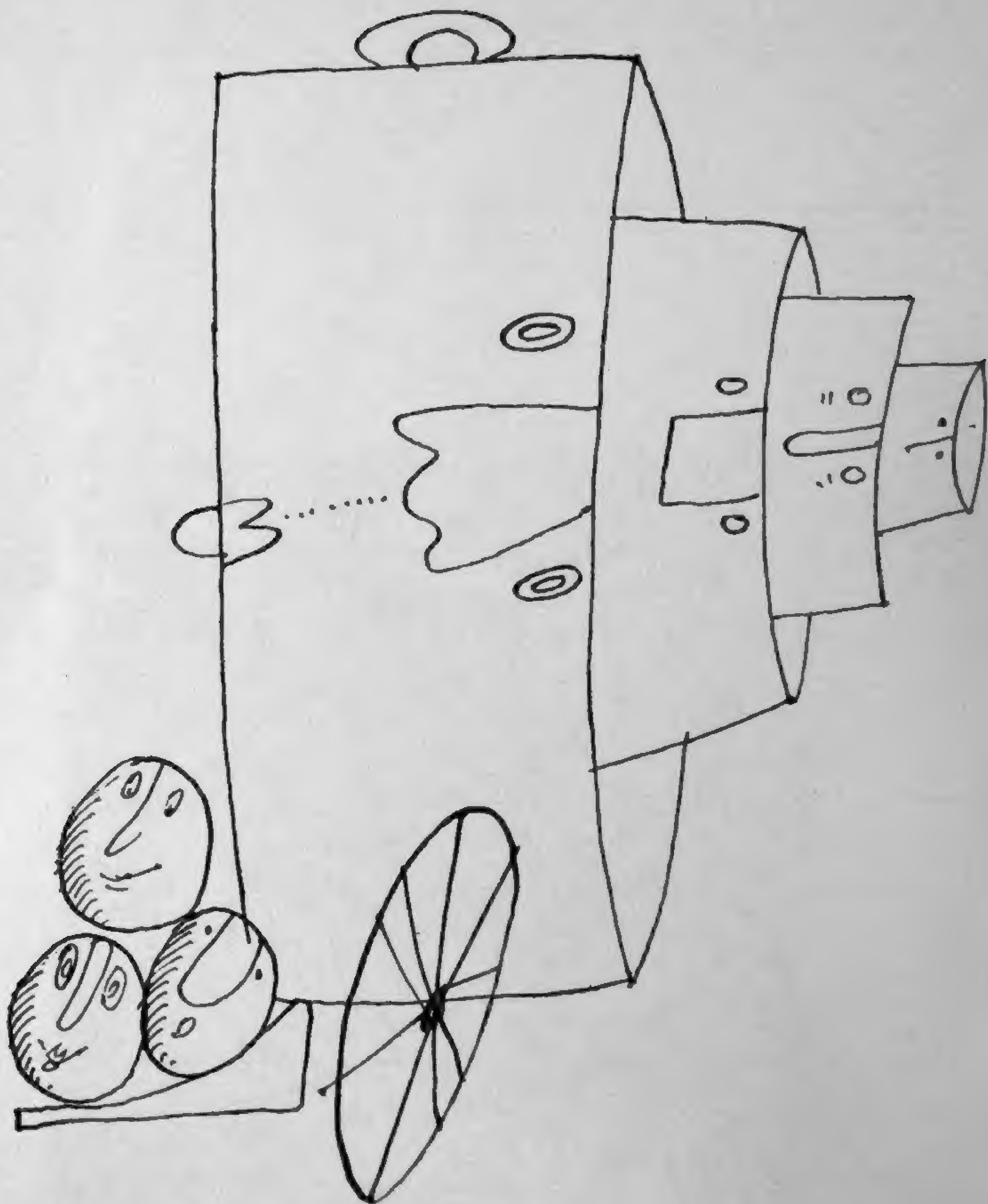


Мікола Вяршынін

НЕ сышліся характарамі







Мікола Вяршынін

Не сышліся характарамі



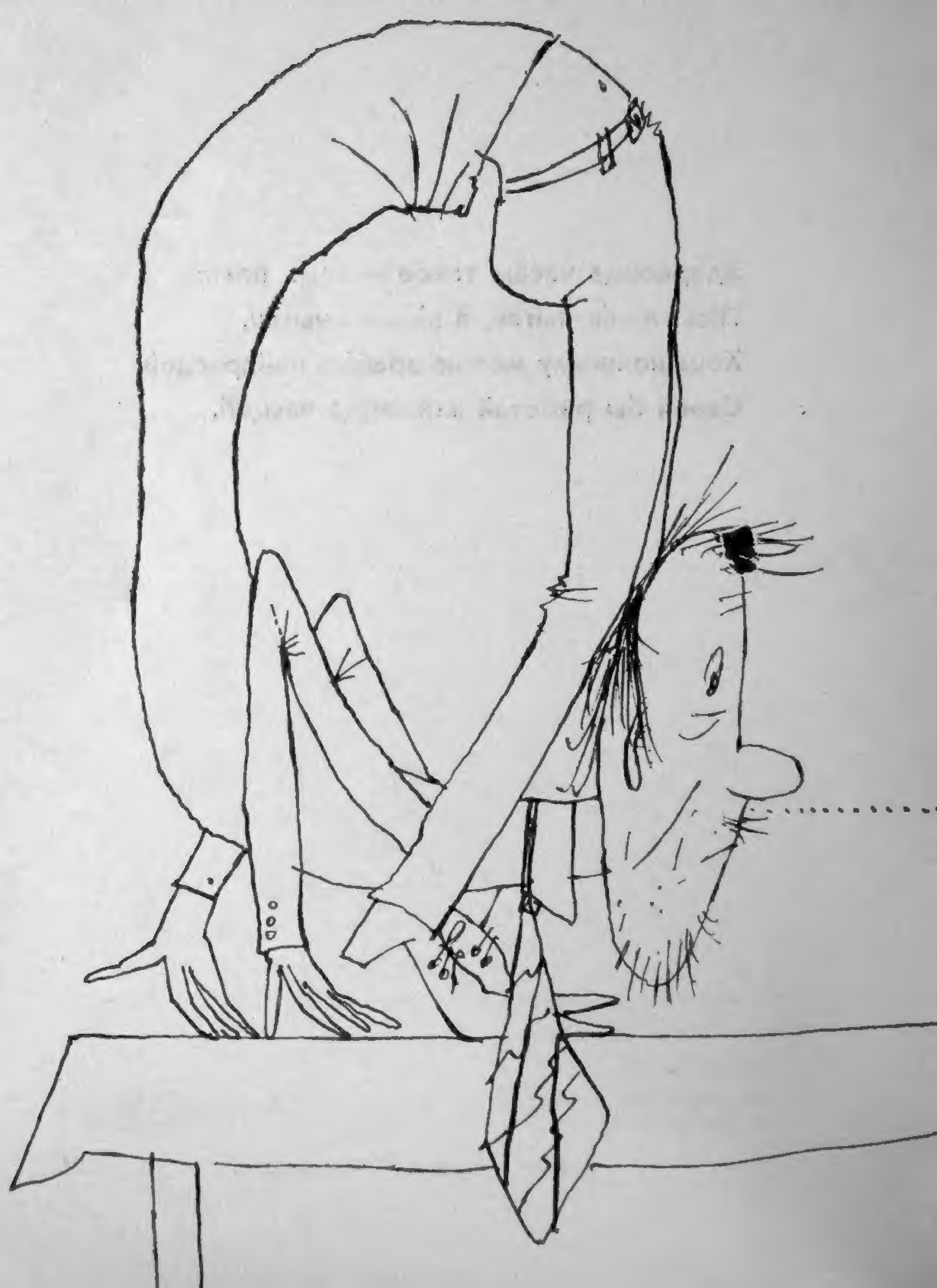
Сатыра і гумар

Мінск
«Мастацкая літаратура»
1977

Бел 2
В 37

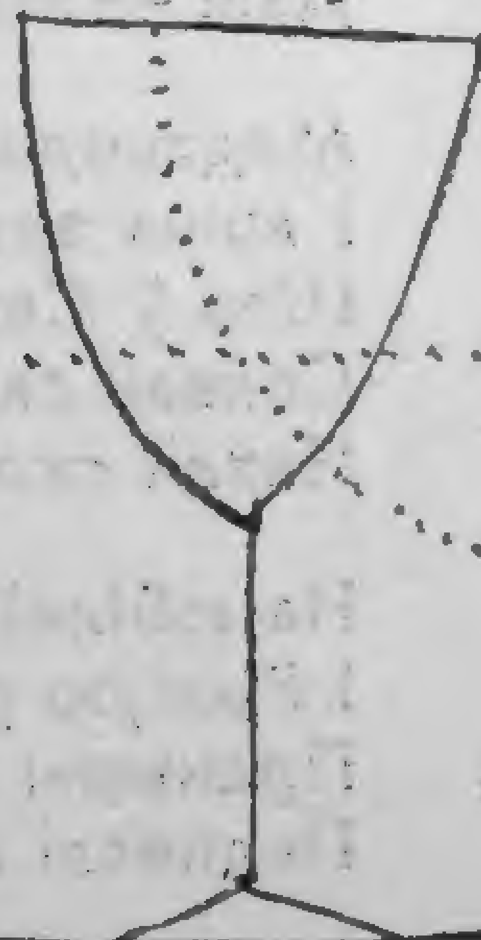
В $\frac{70403-011}{М302(05)-77}$ 40-77

Здараецца часам такое — хоць плач:
Пісьменнік чытае, а піша — чытач,
Хоць кожнаму можна зрабіць найпрасцей:
Сваёй бы работай займацца часцей.



МЫ З ІМІ НЕДЗЕ СУСТРАКАЛІСЯ

БАЙКІ, ФЕЛЬЕТОНЫ, ГУМАРЭСКІ



НЕЗВЫЧАЙНЫ ЮБІЛЕЙ

Была ў Лясной Канторы завядзёнка:
Калі пра юбілей заходзіла гамонка,
То кожны нёс на густ свой пачастункі
І розныя рабіліся дарункі.

І вось пранеслася раптоўна чутка,
Што і ў Лісы дзень нараджэння хутка.
І Леў сабраў шырокую нараду.
(Ён быў заўсёды гэткім святам рады.)

— Сябры! Ліса ж у лесе — ветэранка.
Хай Вожык яблыкі цягае зранку,
Вавёрка — па кашу арэхаў і грыбоў,
Дзік — жалуды з-пад волатаў-дубоў.

Мядзведзь — больш мёду...
І яшчэ зазначу,
Што ў Салаўя адказная задача:
Спявак сярод ляснога ён народу,
Няхай складзе для юбілею оду...

На юбілеі Леў сказаў прамову
І Рыжую расхвальваў адмыслова...
Праныры той, Лісе, нібы царыцы,
Паднеслі залатыя завушніцы.

А Салавей, спявак мясцовы і паэт,
Здзівіў цудоўнай одай цэлы свет.
Была ў радках тых прыгажосць і сіла,
Што Ліска нават аж слязу пусціла.

Пасля — банкет. Там — рознае начальства,
Багаты стол, які не ўбачыш часта.
А Салаўю і тым звяркам, хто рангам невысокі,
Паставілі ўсяго... бярозавага соку.

Чаму ж Лісе была такая ўвага
І ўсім незразумелая павага?
Хоць меркаванняў тут было багата,
Галоўнае — што Леў Лісе быў сватам.

АСЁЛ І НАВУКА

З работы звольніў Слон Каня...
Ў таго спыталі:
— Ты штодня
Без адпачынку спіну гнуў,
Заўсёды цяжкі воз цягнуў,
І хоць мінула маладосць,
Але ў цябе шчэ сіла ёсць.
Ці ты сварыўся са Сланом?..
— Я працаваў заўжды ў ахвоту,
Але прыняў Слон на работу
Асла... А у таго — дыплом...
Што можна пра Асла сказаць?
Ды тое, што ўсе знаюць самі:
Дзе трэба розумам узяць,
Стрыжэ Асёл вушамі.

Карысць вучонасці вядома.
Сэнс зразумейце гэтых слоў:
Ніхто з нас не супроць дыпломаў,
Ды мы супроць такіх Аслоў!

РАЗМОВА З-ЗА СПІНЫ

Схаваўся Заяц за кусты,
А міма Воўк бяжыць.
Касы і кажа: — Слухай, ты!
Кажы, ці хочаш жыць?

Бяжы у вёску ды зайцам
Капусты прынясі,
Інакш хадзем са мной, а там
Пра літасць не прасі.

Здзівіўся Шэры: — Ты... пужаць?
Ды Заяц тут не змоўк:
— Хадзем за куст...
Хвілін праз пяць
Адтуль ледзь вылез Воўк.

Ля куста вось сеў Заяц зноў.
Глядзіць: Мядзведзь ідзе.
— Дай сакавітых качаноў,
А не — за мной хадзем!

Мядзведзь раз'юшан: — Дам разгон,
Нахабнік ты такі!
Праз пяць хвілін ледзь выпаўз ён
Ды чухае бакі.

Наўцёк пусціўся ён хутчэй
Далей ад той бяды.
А тут бяжыць Ліса яшчэ.
— Гэй, рыжая, сюды!

Капусту з вёскі мне нясі,—
Муштруе ён Лісу.
Яна заенчыла: — Касы,
Вядома, прынясу.

І моркві прыхаплю якраз,
Ты ж, Зайчык, дабрадзей.
Ліса заўважыла ў свой час:
За кустам Леў сядзеў.

Тады і сіла й галава,
Як маеш за спіною Льва.

ДАКРЫТЫКАВАЎСЯ

Пайшлі ў рэдакцыю «Лясной газеты»
Сігналы пра Мядзведзевы сакрэты:
Што ён і хабар браў, і распусціўся,
Да розных махінацый дакаціўся.

Каб зразумець, чаму Мядзведзь такі стаў,
Паслалі Вожыка-фельетаніста,
Бо той дапяў вяршынь крытычнай славы
І спрытна разбіраў такія справы.

У фельетоне ён раскрыў удала,
Як зневажаў Мядзведзь звяроў нямала,
Круціў «раманы» з Ліскаю паціху,
Насіў дабро чужое да Бабрыхі.

Гаворкі шмат было ў лясным народзе,
Ды Зубр у тым быў з Вожыкам не згодзен:
— Што крытыку навёў ты — малайчына,
А крытыкуеш надта не па чыну.

І што ў Мядзведзя нешта не ў парадку,
Ты мне павінен далажыць спачатку.
Я сам без шуму факты ўсе б праверыў
І неабходныя прыняў бы меры.

Кіраўніка ты збэсціў нам такога,
І вэрхалу ўзнялося ў лесе многа.
Сарокі запляткарылі, Вавёркі,
Сярод зайцоў пайшлі аб тым гаворкі.

За парушэнні, што былі ў Мядзведзя,
Яго мы у загадзе папярэдзім.
Ну, а каб ты не быў занадта колкі,
На першы раз мы састрыжом іголкі!

ВУЧОНЫ КІТ

Вучоны Кіт у інстытуце водным
Работай навуковай кіраваў.
З работнікамі добры быў, лагодны
І зранку ўсім заданні раздаваў:

— Ты, Акунёк, вады састаў даследуй,
Ты, Камбала, пра грунт мне звесткі дай.
Ты, Скумбрыйка, раслінны свет уведай,
Сяледчык, ты пра соль мне нагадай.

З'яўляўшыся на працу раз у месяц,
Надоўга Кіт у мора адплываў,—
Адсутнічаў ён на рабочым месцы.
(Яго ніхто, дарэчы, й не шукаў.)

А рыбкі працавалі без утомы,
Стараннасцю здзіўляючы сваёй.
І вынік працы быў усім вядомы —
Пісаў Кіт дысертацыю па ёй.

І розны клопат тыя рыбкі мелі,
І розны да работы быў настрой,
Бо рыбкі толькі водарасці елі,
Кіт ласаваўся чорнаю ікрой.

РАЦЫЯНАЛІЗАЦЫЯ

Іван Іванавіч унёс рацпрапанову:
Знайшоў ён спосаб прынцыпова новы
Дэталі зварваць лепш і больш трывала,
Што ўсіх даўно і вельмі хвалявала;

Для доследаў металу ж трэба многа,
І тут ужо на склад вядзе дарога.
Але загадчык склада кажа ўпарта:
— Дапамагу, як буду і сааўтар!

І зноў жа дослед — гэта ж не пацеха,
Нямала значыць і начальнік цэха:
Падтрымка трэба, што ні гавары.
Параілі:
— У сааўтары бяры!

У лабараторыю дэталі трэба несці,
Каб як хутчэй аналіз швоў правесці.
Там кажуць:
— Зробім добрую мы справу,
Ды з нашым шэфам раздзялі ты славу...

Рацпрапанова, зробленая ўмела,
Па ўсім заводзе дужа нашумела.
Калі чатыры аўтары ўзяліся,
Іван Іванавіч апошні быў у спісе.

А ганарар за тую распрацоўку
Размеркаваны быў даволі лоўка:

Хоць у сааўтараў і большая зарплата,
А нельга мала ім плаціць... па штату.

Сам аўтар жа не меў да грошай прагі,
І ён на гэта не звяртаў увагі.
Ў яго другая распрацоўка на прыкмеце.

Цікава, а ў сааўтары хто меціць?

2 Зак. 391

АБ МОДЗЕ

Каторы год, як моду ў нас змянілі.
Прывыкнуць мы паспелі да яе:
З'явіліся ў дзяўчат спадніцы-міні —
Такая да кален не дастае.

І тая мода — кожны ўбачыць можа —
Не ўсім адпавядае і ідзе:
Адной дзяўчыне нават і прыгожа,
Другая ж — нібы чапля на вадзе.

Спрачаюцца падоўгу і натужна,
Якія лепш сукенкі для дзяўчат:
Хто за кароткія гарою дружна,
Другія ж — каб былі да самых пят.

Глядзіце самі, вы ўжо не маленькія,
Але не шкодзіць ісціну спазнаць:
Лягчэй да ног вам падабраць сукенкі,
Чым ногі
да сукенак
падганяць.

ТУЛЯГІН НА РАБОЦЕ

Быў заўжды Тулягін млявы,
Ленасць меў да спраў.
Свой уласны шлях да славы
Ён, аднак, абраў.

Перакур. І тут задача:
Як зірнуў убок,
Першым майстра ён убачыў,
Скочыў за станок.

У сталоўку йсці не хоча,
Хоць абед настаў.
Зірк — начальнік цэха крочыць,—
Да станка зноў стаў.

А такога вось учынку
Не заўважыць грэх.
Нават быў у адпачынку,
Дык зайшоў у цэх.

Тут, глядзіць, ідзе дырэктар.
Да станка хутчэй!
Бразнуўся, узняўся з крэктам,
Іскаркі з вачэй!

Смех таварышаў ён слухаў,
Чэсны смех людзей.
Не прыводзіць паказуха
Да дабра нідзе.

САМ СЯБЕ ПЕРАХІТРЫЎ

Сказаў галоўнаму ўрачу
Ён так: — Даведку ўзяць хачу
Аб тым, што моцна захварэў,
Я ўжо тры дні не піў, не еў,
Але, на жаль, не маю сведкаў,
Дык атрымаць хачу даведку,
Каб не паставілі прагулы,
Вы ж чалавек, я знаю, чулы.

Калі ж прайшоў ён медагляд,
Быў выніку не вельмі рад,
Бо добра і гуляў і еў
І ўвесь свой век хвароб не меў.
Ён енчыць: — Доктар, дайце, родны,
Каб мой начальнік хоць маўчаў,
Даведку аб любой хваробе,
Мне важны подпіс урача.

Тут усміхнуўся ўрач таму:
— Даведку выдайце яму.
Калі ўсё роўна ад чаго,
Правучым мы як след яго!

Даведку майстру той прынёс,
А сам як быццам бы падрос;
Наўкол стаіць рабочых многа,
І раптам чуе дружны рогат:
— Ну і здараюцца прыгоды!
Няйначай ты хадзіў на роды,
Тут вынік змяну вельмі горкі:
Даведка ж, глянь, ад акушоркі!

АБ ПРАФЕСІЙНЫХ ЗВЫЧКАХ І ХАРАКТАРАХ

Распараджаецца па-свойму кожны часам,
Не ўсе, вядома, спосабам адным.
Сёй-той паблытае гарэлку з квасам;
Пажарнік і пячнік нап'юцца «ў дым».

Шавец «у сцельку» набярэцца зранку,
Рыбак, як жаба, квакне ў трыснягу.
Шафёр «пад мухай» скруціцца «ў баранку»,
А конюх аж сагнецца «у дугу».

П'е страхагент, страхуючыся трошкі,
Абходчык — «у дрызіну» на хаду,
«Нарэжацца» цясляр нярэдка «ў дошку»,
А вадалаз «аддасць канцы» ў ваду.

Хабарнік дапіваецца да ручкі,
А злодзей абкрадае ўласны дом,
Ілгун гатоў хлуснёю ўсіх замучыць,
Лайдак засне — знямогся за сталом.

Пакуль паперкі у вачах заскачуць,
Гатовы піць зацяты бюракрат,
А падхалім ад радасці аж плача:
Начальніка спаіць заўжды ён рад.

Не ўсе, вядома, п'юць і не заўсёды,
Хто ж п'е —
знаходзіць шмат зачэпак і прычын,
Бо п'яніцы — яны адной пароды:
Ўсе роўныя, фінал у іх адзін.

РЭДКІ СПОСАБ ПАВЫШЭННЯ

Быў прарабам на будоўлі
Шмат гадоў Пятроў Ігнат.
План завальваў вельмі доўга,
Клопатаў было з ім шмат.

Часам «скруціць» ён зарплату,
То ў рабоце зробіць брак,
А пазбавіцца Ігната
Ў трэсце не маглі ніяк.

Бо напіша скаргаў многа,
А камісіям хто рад?
Часта ж проста з-за нічога
У мясцком бяжыць Ігнат.

Непрыемнасці заўсёды —
Ад Ігната аднаго;
Каб рабіў ён меней шкоды,
Дык... павысілі яго.

Вось ужо аддзелам кадраў
Кіраваў Ігнат Пятроў,
Ды па звычцы ўсё развальваў,
Наламаў і там ён дроў.

Цяжка з ім было змагацца:
Нарабіць ён гвалту мог,
Бо прывык жа павышацца;
Ды выпадак дапамог.

Кіраўнік другога трэста
Тут на пенсію пайшоў.
Вось тады на гэта месца
Быў і «вылучан» Пятроў.

Ён хацеў і ў глаўк пралезці —
Думаў, будзе спакайней...
За развал знялі нарэшце.
. . . .
А не шкодзіла б — раней.

РАЗУМЕЕ НАТА ЎСЁ

— Ната ўсё рабіць умее,
Ўсё на свеце разумее,
Выпускніца ж нездарма!
— Што ж, дзяўчына, ты умееш,
Што, скажы, ты разумееш?
— Есці я магу сама!
Зарабляць жа мне не трэба,
Ёсць і хлеб, і ёсць да хлеба,
Вось таму я смелая.
Што я — «золатка» у мамы
І у татачкі таксама,
Добра зразумела я.

ПЕРАГРУЗІЛІ

Выклікаюць раз Нупрэя,
Прапануюць: — Выручай:
Падмацуй ты,— ёсць ідэя,—
Таварыства «Ураджай».

— Позна гэтым мне займацца,
Сілы ўжо ў мяне няма.
— Нецяжкая гэта праца,
Спорт, дзядуля, падтрымай!

Не забыў ён словы тыя...
— Зноў спатрэбіўся нам ты ж:
У здаровым калектыве
Узначаль «Чырвоны крыж».

Дзед быў добры па натуры...
— Даручэнне хочам даць:
Нельга помнікі культуры
Без аховы пакідаць.

Тут не скончаны прыгоды:
— Таварыства ёсць яшчэ
Ратаваць людзей на водах,
Уступай, Нупрэй, хутчэй.

— Ды навокал, гляньце, людзі,
Ні ракі, ні ручайка.
— Не бядуй, няма, дык будзе
І канава, і рака.

І пайшло далей: без згоды
Ўсклалі ўсё на аднаго,
Каб ахоўваў і прыроду,
«Заахвоцілі» яго.

Дзед на ўсё махнуў рукою:
Лепш нічога не рабіць.
Раз становішча такое,
Усё роўна будуць «біць».

Ад такіх таварышоў
Ён на пенсію пайшоў.

УЧАСТКОВЫ НА ВЯСЕЛЛІ

Не на службе я сягоння, а ў гасцях.
Набыло вяселле добры ўжо размах,
Віншавалі ўсе так шчыра маладых,
Прывітаць і я хацеў бы зараз іх.

У жыцці глядзіце вы, дзе правы бок,
Хто парушыць, той хай сцерпіць і папрок.
Непрыемнасцей каб менш у вас было,
Не ідзіце на чырвонае святло.

І машыну ўласную набудзьце вы,
Але здайце ўсё ж спачатку на правы...
Хай да чаркі не будзе ласы муж,
Спакайней сям'і так будзе і яму ж.

І суседзяў паважайце вы ўвесь час,
Каб не скардзіліся нам яны на вас.
На вяселле не па службе я прыйшоў,
Не ўжывайце ў спрэчках рук і лішніх слоў.

З кожным днём расце хай радасць удвая,
Мець шмат дзетак шчыра вам жадаю я.
Усе прафесіі ў нас добрыя цяпер.
Хай жа будзе ў вас і міліцыянер.

Муж кіруе, і таму я нездарма
Жэзл дару яму. Мацней яго трымай!
А каб жоначку не крыўдзіў ты, браток,
Падару ёй свой залівісты свісток!

ПАСТКА ПАДВЯЛА

Вучоны працу напісаў,
І пастку ён сканструяваў,
Каб лепш знішчала грызуноў,
Аб чым расказваў зноў і зноў.

А выпрабаваць у калгас
Прыехаў сам праз нейкі час.
З сабою пастак цэлы воз
Для свірнаў з горада прывёз.

Адразу ж для прынады ён
Устанавіў і рацыён
З найлепшай самай каўбасы,
І сала выпісаў, і сыр.

З той «навуковай» барацьбы
І вынік адпаведны быў:
Рос статак пацукоў на жах,
А збожжа меншала ў мяшках.

Вучоны захапіўся так,
Што свой партфель згубіў, бядак.

Калі ж у свіран зноў зайшоў,
То вынік працы быў такі:
Пагрызены партфель знайшоў
І дысертацыі шматкі.

МНЕ Б ТАКОГА ЖАНІХА...

Вельмі б моцна пакахала
Жаніха такога,
Каб гадоў было не мала
І не вельмі многа.

Каб не надта быў прыгожы,
Ды не касавокі.
Дужы быў. Насіць ён зможа
Мяне пад аблокі.

Хай зусім не выпівае,
Будзе й так вясёлы.
У рабоце паспявае,
Спрытны і не кволы.

І не трэба мне, каб ён
Меў сваю машыну,
Разлучацца на шмат дзён
Не шукаў прычыны.

Каб не быў раўнівы дужа,—
Думаю я гэтак,—
Каб былі ўсе думкі ў мужа
Пра мяне, пра дзетак.

Хай жыве ў маёй кватэры —
Спакайнейшай буду:
Раззлаваўшыся праз меру,
Не ўцячэ нікуды.

Вось які мне трэба хлопец:
Возьме — не здзіўлюся,
А як смеласці не хопіць —
Я на ім жанюся!

ПРЫГОДЫ ДАЧНІКА

Дачу ў прыгарадзе маю:
Ёсць гарод, шмат яблынь, груш;
Для работы там трымаю
Саламяны капялюш.

Дачу ўлетку рамантую,
Парыць — хоць ты лезь пад душ,
І ад спёкі тут ратуе
Саламяны капялюш.

Паглядзець узімку дачу
Просіць жонка: — З'ездзі, муж!
І задаў тады задачу
Саламяны капялюш.

З'ездзіў я ды зноў дахаты,
Шлях няблізкі, дык пайду ж.
Замест шапкі зухавата
Начапіў я капялюш.

Тут віхура, холад дзікі,
Не было шчэ гэткіх сцюж.
Каб згарэў ты разам з дзіркай,
Саламяны капялюш.

Хутка ўжо чыгунка будзе,
Дык варочацца чаму ж?
Ды калі ж убачаць людзі,
Прасмяюць мой капялюш.

Скінуць нельга з той прычыны —
Лысы, змерзну, дый нядуж.
Так стаяў я з паўгадзіны,
Праклінаў свой капялюш.

Што ж, вярнуўся, бо нялоўка
Галаву студзіць сваю ж,
І са злосці ўзяў рыдлёўку,
Закапаў свой капялюш.

Я І БАРАДА МАЯ

Мой узрост за многіх меншы,
З модай я ў нагу іду.
І каб быў за ўсіх маднейшы,
Адпусціў я бараду.

Ды зрабілася жахліва:
Пазнаюць мяне не ўсе.
Хто і ведаў — што за дзіва —
Абыходзяць пакрысе.

Як у госці я прыехаў,
Запыталі: — Ты ці не?
А пасля было шмат смеху:
Падмянілі мо мяне?

А каханая дзяўчына
Мне сказала: — Не прыйду.
Цалавацца немагчыма,
Маладзейшага знайду!

Я галюся ўжо заўсёды,
Бо была адна нуда,
І ва ўсіх маіх прыгодах
Вінавата барада.

БЛАГОЕ ПАДАБЕНСТВА

Па вуліцы ішоў дзяцюк зарослы
(Іх клічуць валасацікамі ў нас).
Кінула бабуля позірк востры
Ды побач тупала, пыталася ўвесь час:

— Вы — бацюшка? Прабачце, што пытаю,—
І хуценька перахрысціла лоб.
Здзівіўся той і аж змяніўся з твару
Ды буркнуў: — Не, бабуля, я не поп!

— Дык, можа, ты геолагам завешся
І жыў сярод балота ці ў тайзе,
А там, вядома, дзе ж ты падстрыжэшся?
Ён адказаў: — Ды я не быў нідзе.

— Э-э, ахінуў цябе, напэўна, смутак
І за сабой не сочыш нездарма:
Відаць, сядзеў, бядак, пятнаццаць сутак?..
Той злосна кінуў: — Села б ты сама!

— Такіх, як ты, дальбог, не сустракала,
Каб іх спужацца можна сярод дня.
Ды дзе ты так зарос, бядак няўдалы,
Мо грыву ты пазычыў у каня?

Во пачакай хвілiначку: здаецца,
Успомніла я зараз акурат:
Я ведаю, хто ты
І тваё месца —
На полі пудзілам, яму ты — родны брат.

ДЫПЛАМАВАНАЯ ЖОНКА

Як яна мяне кахала! —
Быў чароўны сон...
Пажаніліся, дык стала
Не жыццё — прыгон.

Ганарылася дыпломам,
Я ж абед варыў.
Хоць вылежвалася дома,
Кветкі ёй дарыў.

Прыгнятаць мяне ўзялася —
Скончыўся камфорт!
Дбай ужо сама тым часам,
Гэта ж — не курорт.

І калі дзіця заплача,
Вытрымку раблю,
Жонка ў лямант: — Людзі бачаць —
Маладосць гублю!

— Не,— кажу,— рашай адразу:
Ці сям'ю глядзі,
Ці інакш з дыпломам разам
Да бацькоў ідзі.

Ўсё цяпер мы робім самі —
Лепш і спакайней,
А яна, між тым, часамі
Дорыць кветкі мне.

3*

ЗАКАХАНЫ САТЫРЫК

Я шчаслівай часінай
Стрэў цябе у жыцці,
Ты — як мара — дзяўчына,
Лепшай век не знайсці.

Стук тваіх чаравічкаў
Чутны ў сэрцы даўно.
Памяняў я ўсе звычкі
За каханне адно.

А дзявочыя вочы
Губяць волю маю,
Зробяць, што толькі хочуць,
Супраць іх не ўстаю.

Вусны — казка прыроды
І гарацць, быццам жар,
Узнімаюць заўсёды
Ў маім сэрцы пажар.

Дзіўны голас чаруе,
Паланіць кожны гук.
Прападу я, згару я
Ад салодкіх тых мук.

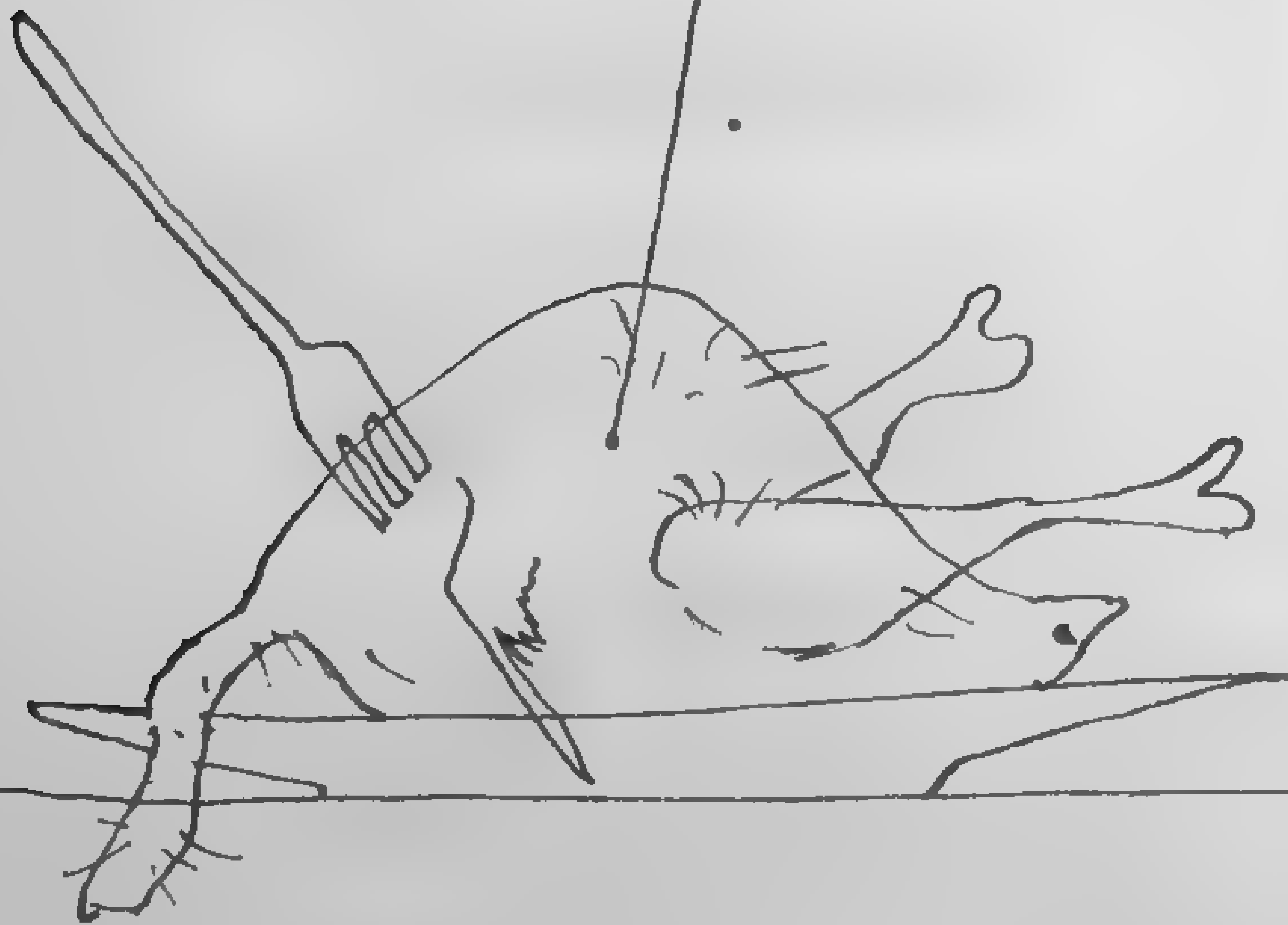
Ці то радасць сягоння,
Ці спаткаў я тугу?
Эх, здаюся ў палон я,
Без цябе не магу.

І скажу без патайкі,
Што праз гэта гатоў
Я даўно кінуць байкі
За такую любоў!



Па каліву смеху

мініяцюры,
каламбуры



КАНЕЦ ЦЫТАТЧЫКА

Ён у дакладах ужываць
Любіў цытат заўжды так многа,
Што сам сябе стаў цытаваць
І — абакраў... сябе самога.

УЛАСНАЕ РАЗУМЕННЕ

— Мацуйся! — кажам мы на развітанне,
Бо лічым слабасць найвялікшым злом.
Ён зразумеў па-свойму пажаданне
І мацаваўся толькі... за сталом.

«АТЭІСТ»

Крыў бога праз навукі прызму
Так, што чырвоны ўвесь зрабіўся.
Экзамен здаў па атэізму
І, выйшаўшы... перахрысціўся.

«НЕ ДАРМАЕД»

Не завіце мяне дармаедам,
Будзе ганьба для ўсіх сваякоў,
Бо жыву я, каб кожны з вас ведаў,
На працоўныя сродкі... бацькоў.

«ПРАЦАЎНІК»

— Для гультайства дзе прычыны? —
Кожны з нас нярэдка чуе.
— Праца — лепшы адпачынак,—
Кажа той, хто не працуе.

ПРЫНЦЫП БЮРАКРАТА

Як да мяне папера прыйдзе,
То, што б мне ні рабілі,
Пакуль не вылежыцца з тыдзень,
Яна не мае сілы.

«ЗВЫШЗАНЯТАСЦЬ»

Вітацца ёсць манера
Калі і як, і з кім:
Не глянуўшы на дзверы,
Уткнуўшыся ў паперы,
Хоць жонка перад ім.

«СЛАБАЯ» ПАМЯЦЬ

Пасля палучкі колькі дзён
На працу забываўся ён,
А каб забыўся вось хоць раз
Палучку атрымаць у час?!

ЯГО ТВАР

Гаварыць ён меў ахвоту,
Што было не ў навіну,
За абедам — пра работу,
На рабоце — пра гульню.

КАЛІ БРАК НА ШВЕЙНАЙ ФАБРЫЦЫ

Прадукцыю давалі там штомесяц,
План гналі, за працэнты моцна браліся...
Але, каб вырабы на пудзіла павесіць,
Вароны пэўна б папужаліся.

РАЗБУДЖАНАЕ САМАЛЮБСТВА

Яго адзначылі аднойчы —
Заганарыўся, проста жах.
Ні з кім вітацца больш не хоча,
Бо вырас... у сваіх вачах.

ПАДАРАВАЎ... САБЕ

— Ты што купіў сваёй нявесце?
— Ёй попельніцу падару.
— Яна ж не курыць, што ты, ўрэшце?
— Але ж затое я куру!

«СЦІПЛЫ»

Саромеўся ўперадзе быць,
Застацца ў ценю быў рады,
Таму ён у справах любых
У першых радах быў... ззаду.

ВОСЬ ДЫК ДРУЖЫННІКІ

— Хуліганы гуляюць па парку,
Забярыце — наробяць бяды.
— Дагуляюцца, схопяць па карку,
Прывядзіце хутчэй іх сюды!

ЗВЫШГАНАРЛІВАСЦЬ

Як павысілі ў чыне яго,
Напісалі аб ім у газеце,
Дык ён сам сябе пасля таго
Перастаў пазнаваць на партрэце.

«АМАТАР» ФУТБОЛА

— Як скончыўся футбол учора,
Які там вынік быў і лік?
— Канец такі: гарэлкі мора,
А лік, вядома, на траіх.

«УЮН»

У шальмаўстве заўжды меў рост:
Падменіць хоць каго,
І ні за жабры, ні за хвост
Не ухапіць яго.

«СПРЫНТЭР»

Спорт незвычайны
Любіць адчайна:
Бегаць ад дома
Да гастранома.

САМАПРАВЕРКА МЕЛАНХОЛІКА

Некролагі ён праглядаў
(Жыццё ж бяжыць, цячэ),
Бо ўпэўніцца ўвесь час жадаў,
Што сам жыве яшчэ.

ПЕСЕНЬКА ЗЛОДЗЕЯ

Бяру нібыта ўласнае,
Цягну ў гняздо сваё
Па прынцыпу сучаснаму:
Усё наўкол — маё.

ЗВЫШПАДХАЛІМАЖ

Даклад начальнік скончыў і пытае:
— Магчыма, думку іншую хто мае?
Вось, вы, скажыце прама пры народзе,
— Так, маю, толькі... з ёю я не згодзен.

РАЗМОВА ЛАЙДАКОЎ

Прынцып ёсць у нас адзіны:
Колькі ж можна нам магчы?
Гаманілі дзве гадзіны,
Трэба трохі й адпачыць.

НЕ ДАЧАКАЎСЯ

Хацеў рашыць з начальствам справу хутка,
Прыйшоў — а там ідзе пяціхвілінутка.
Са злосцю ён пайшоў не без прычыны:
Не дачакаўся нават праз гадзіну.

ЗВЫШСАРАМЛІВАСЦЬ

Размаўляў з задавальненнем,
Толькі ў грубым тоне.
А прасіў жа прабачэння
Ён... па тэлефоне.

РАБОТА ПАЙШЛА НА КАРЫСЦЬ

Рэвізорам год ці два
Па сталовых працаваў,
І кашуль ужо цяпер
Ні адзін не йдзе памер
(Бо не сходзіцца каўнер).

СІМУЛЯНТ

У аптэку ён імчыцца,
А здароў — хоць лес валіць.
— Ад чаго б мне палячыцца,
Што мне заўтра забаліць?

СВОЙ ШЛЯХ У НАВУКУ

— Ў інстытут я паступаю,
Рыхтаваўся дзень у дзень.
— А вось я аб тым не дбаю
І праскочу: я ж — спартсмен!

ПРЫНЦЫП ПЕРАСТРАХОЎШЧЫКА

Давярацца вам не раю
І нікому, і нідзе.
Калі я не давяраю,
Дык ніхто й не падвядзе.

НЯЎЖЫЎЧЫВЫ ХАРАКТАР

Мне рахманасць не пасуе,
І цярпець я не прывык:
Перш, чым хто мне шпільку суне,
Я таму падсуну цвік.

ПАСТАЯНСТВА І ПЕРАМЕНЫ

Мужчына халасты або жанаты
Заўсёды — леў. Мяняюцца ж дзяўчаты.
Так хутка можа іншая змяніцца:
Спачатку — кошачка, пасля — тыгрыца.

ЖОНКА ПА РАЗЛІКУ

Не люблю жыццёвых бедаў,
Вазьму жонку для парадку
З адукацыяй сярэдняй
І вышэйшага дастатку.

«СУЦЕШЫЎ»

— Я хворы быў, мяне ты не наведаў.
— Памылку выпраўлю я ў іншы час.
Аб тым, што захварэў ты, я не ведаў,
Бог дасць, ляжаў ты не апошні раз!

БЯДА ХАБАРНІКА

За хабар кепскі выгляд меў:
Усё зрабіць хацеў трывала,
Аднак, хоць даць ён і сумеў,
Не разлічыў... даў вельмі мала.

КОШТ ПАКУПКІ

За тры рублі галёшы набылі,
За трыццаць жа вясёлыя былі.
Калі ішлі дахаты, да таго ж
Згубілі ўпоцемках адзін галёш.

КАНЕЦ ЭГАІСТА

Забыўся ён на калектыў,
Была ў яго свая дарога.
Нікога ў свеце не любіў,
Бо палюбіў... сябе самога.

ВАЖНАЯ ПРЫКМЕТА

Адкрыты смех — шырокая натура,
Не будзе дрэнны чалавек такі.
А кепскі чалавек і ў думках хмуры.
Ён нават і смяецца з-пад рукі.

НЕ ДАСЫПАЕ

— Так шмат работы — кінуць рада б:
Недасыпаю, аж проста мука!
А ў магазіне глядзяць, і праўда:
Не дасыпае... муку і цукар.

УПЕРШЫНЮ НА ФУТБОЛЕ

Прыйшоў мужчына на футбол,
Крычыць: — Ура! Забілі гол.
Сусед штурхнуў яго пад бок:
— Забілі ж нашым, галубок!

НЕЗВЫЧАЙНАЕ ЗАПРАШЭННЕ

Да мяне часцей заходзь,
Будзеш самы лепшы госць;
Зойдзеш са сваім дабром —
Станеш і гаспадаром.

ПРА СЛУЖБОВУЮ МАШЫНУ

Начальнік той машыну меў
І карыстацца ёй умеў:
Даваў сябрам, знаёмым, дзеткам,
Па службе нават ездзіў... зрэдку.

ВЫШЭЙШЫ ГАТУНАК

Арцель выконвала заказ
На свой манер, і кожны раз
Рабілі ўсё не абы-як:
Вышэйшага гатунку... брак.

ПУСТАЗВОН

— Нас клічуць новыя дарогі,
У кватэры цёплай не сядзіцца,
Нам дайце пошукі, трывогі!
І ехаў... з вёскі — у сталіцу.

МАЛА ЧАГО НЕ ХАПАЕ

Не, латарэя — не міраж,
Купляць білеты ўсім я раю.
Мне толькі б выйграць на гараж,
А на машыну... назбіраю.

ГУМАРЫСТ НАВЫВАРАТ

Суровы быў: за жарт які
Ён набіваў усім бакі,
А на судзе стаў смеху варты:
Імкнуўся звесці ўсё на жарты.

ПРЫНЦЫП ПРАГУЛЬШЧЫКА

— Працавалі за цябе мы,
Прагуляў ты ўжо не раз.
— Лаецеся вы дарэмна:
Паабедаю за вас!

СТРАТА ГОЛАСУ

Страшэнна любіць ён футбол,
«Хварэе» так за кожны гол,
Што жонка потым проста ў горы:
Сіпіць ён з месяц — не гаворыць.

ЗВЫШПРЫНЦЫПОВАСЦЬ

Быў шлюб. Збіраліся вяселле справіць:
Нявеста ў маі, а жаніх — у чэрвені,
І так сур'ёзна падышлі да справы,
Што развяліся — не сышліся ў тэрміне.

ХІТРЫКІ АБІБОКА

На рабоце сонны будзе,
Менш зрабіць — задума ўся.
Калі ж соннага разбудзяць,
Кажа: — Я задумаўся!

І Ў ЛЮДЗЕЙ БЫВАЕ ТАК

Ліса любіла нагінацца,
Ды... у паклонах, а не ў працы.
Асёл жа любіць упірацца...
Таксама толькі б не старацца.

КАЛІ Ў ВАЧАХ ДВАІЦЦА

Ён выпіўшы ехаў, і раптам узніклі
Наперадзе два матацыклы.
Хацеў паміж імі праехаць якраз,
А там аказаўся... МАЗ.

ПУСТАСЛОЎ

Надта ўжо многа любіў гаманіць:
Як завядзецца — ніяк не спыніць.
Словам прыкрыцца любіў нездарма:
Словам прасторна, а думак няма.

ПАРАДОКС У НАВУЦЫ

Ён лічыць, што ў навуцы — бог,
А сам яе штурхае ў бок,
Бо ўперад — здольнасцей не мае,
Назад — начальства прытрымае.

МАРАЛЬ ЗЛОДЗЕЯ

Балюча бачыць без нагляду рэчы,
Мне іх шкада зусім па-чалавечы.
Я ж рупны, я знайду ім прымяненне:
Ім будзе ўтульней у маёй кішэні.

ЛЁС КАМАНДЗІРОВАНАГА

Мне самому невядома
Зноў, куды падамся ў шлях...
Я ў гасцініцах як дома,
Дома ж я — нібы ў гасцях.

НЯЎДАЧА ПЕРАСТРАХОЎШЧЫКА

Быў асцярожны — проста дзіва,
Усюды вытрымкай хваліўся.
Заўжды па нітачцы хадзіў ён.
Ды пад канец... усё ж зваліўся.

МАРА ДАРМАЕДА

Навошта зараз працаваць з задышкай?
У будучыню смела мы ідзём.
У камунізм жа я прыйду не з лыжкай,
А не інакш як з ладным чарпаком.

БРАКАРОБ

Быў рабоце так адданы,
Добра ўсім вядомы!
За ўвесь цэх выконваў план ён...
Па металалому.

4*

ПІЖОН

— Прычоска доўгая твая —
Звычайная банальнасць.
— Але ж затое маю я
...індывідуальнасць.

ВЯСЁЛЫ ЗАГАДЧЫК СТАЛОЎКІ

— З чаго ў вас смажацца катлеты? —
Пытаюцца кліенты часам.
— Цыбуля, хлеб,— яшчэ ну... гэта —
Прыправы і... бывае мяса.

ЗРУЧНАЕ ВЫЙСЦЕ

Хлусня не ў модзе ў нашы дні,
А праўда колкая даволі.
Дык ён нікому не маніў
І... праўды не казаў ніколі.

СКАРГА ЛЕКТАРА-ВАДАЛЕЯ

— Прабачце, нешта ў горле перасохла.
Хачу напіцца, ды няма вады.
— Калі б канспект ваш выкруціць хоць трохі,
Напіцца ўсім хапіла б нам тады!

РОЗДУМ ГУЛЬТАЯ

У жыцці заўжды дакукі —
Кідайся ва ўсе бакі:
Ад работы ныюць рукі,
А ад ленасці — бакі.

РАЗМОВА ПА ТЭЛЕФОНЕ

Заўсёды рад з табой сустрэцца,
Во і цяпер званю. Але-ё!
Як сам, як жонка, цешча, дзеці?
Пазыч, браток, мне пяць рублёў.

НЫЦІК

Кволы выгляд вечна мае,
Кіслы твар у бедака,
Хоць за хвост ён утрымае
Трохгадовага быка.

ПРЫСТАСАВАЎСЯ

— Ты, пэўна, адпачынак меў?
— Што ты, браце!
— Дзе ж так моцна загарэў?
— Ды на працы!

ПА ПТУШЦЫ І ПАЛЁТ

Любіла Муха так хваліцца ўсім бясконца:
«За птушкамі і я магу ляцець да сонца».
Заўважыў мудра Жук: — Я б паляцеў таксама,
Ды нам з табой палёт увесь ля гнойнай ямы.

«ВЫНАХОДНІК»

У вечным пошуку заўсёды,
Інакш ніяк не можа жыць.
Ён вынаходзіць падыходы
Туды, дзе дрэнна што ляжыць.

АДВАРОТНАЕ РАЗУМЕННЕ

Ён так казаў, калі яго хвалілі:
— Люблю, як рэжуць праўду-матку ў вочы!
Інакш казаў да крытыкі ахвочым:
— Я не люблю страшэнна падхалімаў!
Ён крытыкай дапамагчы мне хоча!

НЯЎДАЧА АМАТАРАЎ ХАБАРУ

Адзін — аж есці перастаў,
Другі — увесь аж ссох.
Адзін — што хабару не ўзяў,
Другі — што даць не змог.

«ПРЫЗНАННЕ» КРЫТЫКІ

Няма ад крытыкі бяды,
Аб гэтым я не забываю
І выправіцца рад заўжды,
Ды... вінаваты не бываю.

ПАПАЎСЯ

Бег Воўк за Зайцам, ды самлеў:
Насустрач выскачыў сам Леў.

ЗВЫШПІЛЬНАСЦЬ

Хоць склад быў толькі смеху варты,
Не абышліся ўсё ж без варты.

«ВАЖНАЯ» ПРАБЛЕМА

Яму заўжды было цікава,
Што здаравей: ці спірт, ці кава.

ПРАФЕСІЙНАЯ ЗВЫЧКА

У яго другой няма тэматыкі:
— Што было б, калі б не матэматыкі!

ХІТРЫ ХОД І ШМАТ ГОД

— Ну і задаў npapaб задачу:
Пяць год за што яму? — За дачу!

ПРОСТЫ РЭЦЭПТ АД ПАЎНАТЫ

Каб трохі меней еў ды спаў,
Яго жывот адразу б спаў.

БАЯЗЛІВЕЦ

Сябе паводзіў вельмі бойка,
Ды ўцёк, як пачалася бойка.

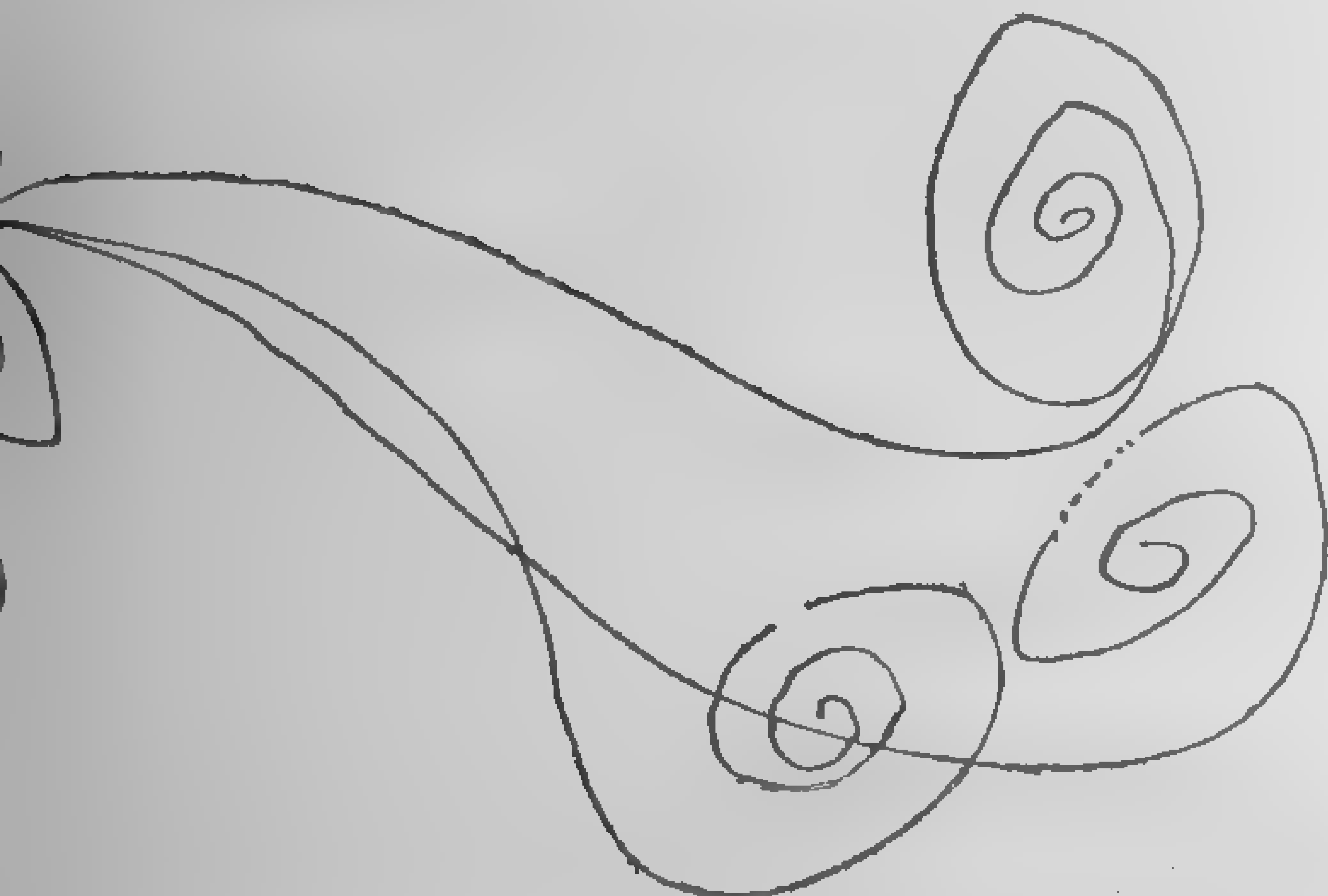
ЖЫЦЦЁВЫ ПРЫНЦЫП

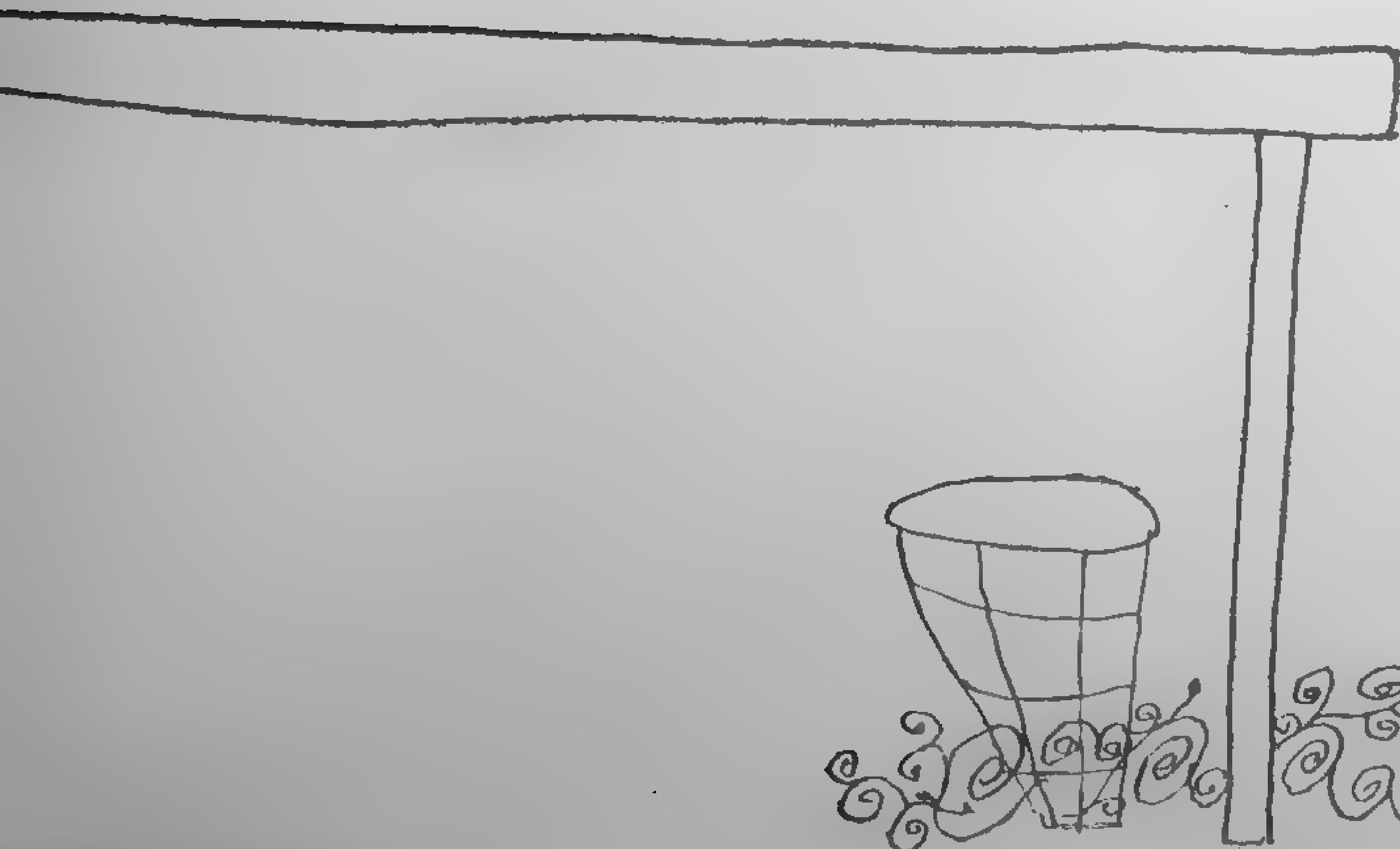
Каб слава аб табе гучала век,
Ты перш за ўсё будзь добры чалавек.



ТЫМ ЗА КАНЦОМ

ЭПІГРАМЫ





ПАРТРЭТ САТЫРЫКА

Калі пачнеш чытаць газеты,
Глядзіш часопісы не раз,
Паэтаў-лірыкаў партрэты
Там сустракаюцца ўвесь час,

Як і празаікаў, вядома,
І ім пашана нездарма.
Іх біяграфіі знаёмы,
А пра сатырыкаў — няма.

Мяне здзіўляла гэта дзіва,
Я нездаволен быў падчас.
— За што,— спытаў,— несправядліва
Так абыходзіце вы нас?

А мне сказалі рэч такую:
— Не пішам пра цябе таму,
Каб той, каго ты крытыкуеш,
Не ведаў, помсціць бы каму.

Менш пра сваю ты думай славу,
Сваім калегам так скажы:
У барацьбе за нашу справу
Вы на пярэднім рубяжы.

Сатырык, уставай гарою,
Каб быў чысцейшым, лепшым свет.
Выводзячы антыгерояў,
Ствараеш ты і свой партрэт.

«ПРАБІЎНЫ» АЎТАР

Мае голас вельмі звонкі
І заводзіць ім у зман:
Напісаў адну старонку,
Ну, а шуму на... раман.

ПАСПЕШЛІВЫ РАЗЛІК

За тры начы паэму напісаў
І трызніў лаўрамі паэта,
У выдавецтва рукапіс паслаў,
Параілі: — Нясі ў насценгазету.

...А ТЫТУНЬ — ПААСОБКУ

Паэт развёўся з паэтэсай
Пасля ідыліі сумеснай:
— Жыццё такое хай міне!
Хоць жонкаю была нядрэннай,
Ды падсякала мне карэнне,
Бо... крала вобразы ў мяне.

ШТО ЗА ЗАНЯТАК!

Спаткаў пісьменнік сябра неяк,
І той пытаецца ў яго:
— Ты кім працуеш?
— Я пісьменнік.
— Ты толькі пішаш? І ўсяго?!

ЗАМКНЁНАЕ КОЛА

Ён прынёс аднойчы вершы,
І такі быў водгук першы:
— Пішаш проста, толькі штосьці
У вершах мала прыгажосці.
А пасля перапрацоўкі
Быў адказ адмоўны зноўку:
— Так прыгожа пішаш ты,
Толькі... мала прастаты.

СОН ПАЭТА

Калі натхнення светлы час міне,
Калі замучыць вечны пошук тэмы,
То часам мрояцца паэту ў сне
Урыўкі з ненапісанай паэмы.

ГАЛОЎНАЯ ЎМОВА

— Калі лепш пішацца? — пытаюць чытачы.—
Зімой ці ўлетку, ўдзень або ўначы?
...Пісаць тады няцяжка, без сумнення,
Калі не трэба пазычаць натхнення.

ПРЫНЦЫП ТВОРЧАСЦІ

Пішы, як маўчаць немагчыма,
І правіла цвёрда трымайся:
Паэзія — нібы дзяўчына,
Не любіш — дык не займайся!

АД ЗДАЧЫ ДА ВЫДАННЯ

Ён гонар меў, што здаў паэму,
Яна была даволі важкай.
Што ж, здаць, вядома, не праблема,
Ды часта можа быць прамашка...
Здаваў з надзеяй маладою,
А выдаў — сам быў з барадою.

ЗМЕСТ

Николай Петрович Вершинин

НЕ СОШЛИСЬ ХАРАКТЕРАМИ

На белорусском языке

Рэдактар Хв. М. Чэрня. Мастак Б. А. Забораў. Мастацкі рэдактар М. Р. Казлоў. Тэхнічны рэдактар Л. М. Шлапо. Карэктар В. В. Шарамета.

ИБ № 197

АТ 21170. Здадзена ў набор 15/VII 1976 г. Падп. да друку 15/IX 1976 г. Тыраж 5000 экз. Фармат $70 \times 108^1/_{32}$. Папера друк. № 1. Ум. друк. арк. 2,8. Ул.-выд. арк. 1,96. Зак. 391. Цана 23 кап.

Выдавецтва «Мастацкая літаратура» Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Мінск, Свярдлова, 4.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі. Мінск, Ленінскі праспект, 79.

Вяршынін М.
В 37 Не сышліся характарамі. Сатыра і гумар. Мн., «Маст. літ.», 1977.
64 с. з іл.
Другі сатырычны зборнік Міколы Вяршыніна, інжынера Мінскага трактарнага завода, склалі байкі, вершаваныя фельетоны, гумарэскі і карацелькі. Вострым словам змагаецца аўтар з адмоўнымі з'явамі нашага жыцця, з яго носьбітамі — хабарнікамі, прыстасаванцамі, п'яніцамі, гультаямі...

В $\frac{70403\text{-}011}{М302(05)\text{-}77}$ 40-77 Бел 2